

De Cloe

aan de gemeente is dit bevestigd. Als men de normen van dit wetsontwerp hanteert voor bij voorbeeld Amsterdam dan zal bij wijze van spreken de halve stad moeten worden afgebroken. Voorts zal men die halve stad niet meer mogen opbouwen. Ik vind dat wij op dat punt erg voorzichtig moeten zijn. Bij aanneming van dit wetsontwerp moeten wij goed beseffen wat wij doen. Ik stel deze zaak aan de orde omdat ik het gevoel heb, dat dit aspect in de afgelopen drie jaar weinig of geen aandacht heeft gekregen.

Een goede afgewogen oordeelsvorming is naar mijn mening dan ook niet mogelijk. Het wetsontwerp kan zo ook niet in werking treden. Eerst dienen de consequenties bezien te worden. Om hoeveel woningen gaat het? Wat betekent aanneming voor de voortgang van de woningbouw in de stad? Wil deze Minister deze zaak te zamen met de Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening – terzijde merk ik op het te betreuren, dat de Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening dit wetsontwerp niet mede heeft ondertekend – bestuderen?

Ook de relatie met het wetsontwerp inzake de stadsvernieuwing zal in het oog moeten worden gehouden. Is de Minister bereid, een dergelijk onderzoek te entameren alvorens het wetsontwerp in werking te doen treden? Het gaat met name om de consequenties voor het bouwen in de stad in het

kader van de stadsvernieuwing. Hierover zal dan verslag moeten worden uitgebracht. Indien nodig zal het wetsontwerp moeten worden bijgesteld.

□

De heer **Eijsink** (CDA): Mijnheer de Voorzitter! In het begin van de zestiger jaren woonde in Rennes in Bretagne een weduwe, in het gelukkige bezit van een bakker als buurman. De bakker ging het bijzonder goed. Hij breidde zijn bedrijf uit en kocht een nieuwe, grote mengmachine. Hij plaatste die aan de scheidingswand tussen het huisje van de weduwe en zijn bakkerij en begon vrolijk te draaien. Dat deed hij op basis van een vergunning van de prefect van het departement, waartoe hij behoorde. Zo kon alles rustig geschieden, ware het niet dat de weduwe nogal wat moeite had met dat verschijnsel en dus een van de vele mogelijkheden, die de Minister ook heeft geschapen, om in beroep te gaan, gebruikte, bij de goede Franse administratieve rechter terecht kwam en opmerkte dat de vergunning, die de prefect had afgegeven, niet deugdelijk was. Zij hield vol en kwam uiteindelijk met haar beroep in Parijs terecht, bij het administratieve hof van appel, dat de afgegeven vergunning vernietigde en daarmee de machine tot stilstand bracht. Dat kan in Frankrijk. Vervolgens droeg het de prefect op, een nieuwe vergunning af te geven, met zoveel eisen omringd, dat de bakker

genoodzaakt zou zijn tal van voorzieningen aan te brengen.

Mijnheer de Voorzitter! Het interessante is echter wat het hof erbij zei. Ik sprak uitdrukkelijk over het begin van de zestiger jaren. Het hof concludeerde onder andere dat de discontinuïteit van het geluid bij geringe decibels een ergere overlast was dan de continuïteit van het geluid en dat de prefect onjuist had gehandeld door geen rekening te houden met de individuele beleving van de hinder door de weduwe. Ik neem aan dat het een charmante weduwe was.

Wat heeft dit alles met ons stuk wetgeving van vandaag te maken? Er vallen drie conclusies te trekken. Op de eerste plaats die van een enigermate bescheidenheid aan ons adres: wij moeten vooral niet menen dat wij de procedures en de jurisprudentie met betrekking tot de geluidhinder hebben uitgevonden. Op de tweede plaats dat zij bij ons nog moeten beginnen. En op de derde plaats dat het een bijzonder goede zaak zou zijn in het voetspoor van die uitspraak te denken aan wat de Minister op blz. 3 van de memorie van antwoord heeft geschreven met betrekking tot de beleving van vliegtuiglawaai. Hij heeft daar een bijna even unieke uitspraak gedaan als het hof van appel in Parijs. Hij stelt namelijk – zonder enig nader betoog, maar dat kan een hof zich ook permitteren – dat de beleving van het vliegtuiglawaai nu eenmaal anders is dan die van verkeers- of industriellawaai, ook – en dat is nog belangrijker – omdat het lawaai zich anders voordoet. Dit zijn heel bijzondere uitspraken.

In het voetspoor van mijn voorganger op dit spreekgestoelte spreek ik uiteraard ook over geluidhinder, mij daarbij wetende in het goede gezelschap van de twee nieuwe delen van Van Dale. Waarom gaat het in deze wet? Het gaat om geluid en geluidhinder. De wet werd zo omvangrijk, dat zij niet 'Wet geluidhinder' werd genoemd, maar Regels inzake het voorkomen of beperken van geluidhinder. Nou, zij barst ook van de regels, van voor naar achteren. Het gaat er daarbij niet om, zich tegen geluid te keren, integendeel. Ik neem aan, dat de bewindsman net als wij overtuigd is van de goede gave die geluid is en dat het alleen wat moeilijker wordt als het om veel geluid gaat. Nu is dat 'veel' zeer verschillend qua interpretatie, niet alleen voor individuen, maar ook voor groepen. Of anders gezegd: de frustratiedrempel bij overlast ligt bij de ene groep wat lager dan bij de andere.

De heer Eijsink (CDA) aan het woord

Eijsink

Mijnheer de Voorzitter! In de tijd, dat deze bewindsman nog in een andere functie in ditzelfde hoge huis het woord voerde over geluidhinder, was al duidelijk dat bij hem die frustratiedrempel bijzonder laag lag. Wellicht hebben wij aan dat gegeven en aan zijn doorzettingsvermogen te danken, dat wij nu wat verder zijn met deze materie. Hij zal bij dit alles echter niet vergeten dat het bij andere mensen totaal anders ligt.

De **Voorzitter**: Mag ik even vragen wat 'huis' betekent in de context van uw woorden?

De heer **Eijsink** (CDA): Dat hier in dit goede huis de Minister in een andere functie ook het woord heeft gevoerd, toen hij nog geen lid van de Regering was.

De heer **Tummers** (PvdA): Als u uw betoog toch onderbreekt, zou ik u willen vragen waarom u een weduwe heeft opgevoerd in uw betoog.

De heer **Eijsink** (CDA): Dat heeft u niet begrepen? Dat is jammer. Ik vertel het u nog wel eens. Het ging erom een verbinding tot stand te brengen tussen de beleving, die uitgesproken werd en de beleving van deze zaak.

Waar praten wij nu precies over als het om geluidhinder gaat? De belevingskwaliteiten zijn anders. De maten zijn anders. Alleen een jurisprudentie kan uitmaken of wat er aan maatregelen wordt uitgevoerd ten aanzien van de geluidhinder inderdaad aansluit bij wat men zo gemakkelijk en zo algemeen noemt: de maatschappelijke aspecten van de geluidhinder.

Een tweede aspect is dat de Minister met andere zware uitspraken is gekomen door te stellen dat hij vindt, dat de gefaseerde inwerkingtreding van deze wet zoveel mogelijk volgens een te voeren vast te stellen programma, steeds gerelateerd aan het beschikbaar zijn van voldoende mankracht en middelen, op alle overheidsniveaus zal kunnen geschieden.

Mijnheer de Voorzitter! Onze fractie vraagt zich daarbij af, of deze uitspraak zo verstaan moet worden dat het programma, op basis waarvan de fasering geschiedt, bepaald wordt door het aanwezig zijn van de middelen. Als dit zo is, zal aan de hand van de begrotingsbeschouwingen telkens bezien moeten worden in hoeverre de uitvoering van de gefaseerde wet mogelijk is. Heeft de Minister op dit punt enige gedachten, óók wat betreft de mankracht, die op de lagere niveaus ter

beschikking zal komen om de uitvoering van de wet mogelijk te maken, ook al duurt dit 6 tot 7 jaar?

Voorts is er de jurisprudentie, óók ten aanzien van de beroepsprocedures. Uit de memorie van antwoord komt niet duidelijk naar voren hoe zich, bij voorbeeld ten opzichte van het voorbehoud dat de Minister maakt inzake het Kroonberoep in het spanningsveld betreffende artikel 19 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening, de AROB-procedures verhouden. Immers, deze kunnen ook op het lagere niveau aan de orde worden gesteld buiten de beroepsmogelijkheden, die de wet zelf al kent. Bij al dergelijke gefaseerde wetgevingsvormen is de vraag van de beroepsprocedures moeilijk door de burger te beantwoorden. Bovendien rijst de vraag, hoe ruim de beleids marge is binnen de op basis van berekeningen tot stand gebrachte normen voor de lagere organen. Wat gebeurt er als verschillende groepen in de bevolking ten opzichte van de geluidhinder, bij voorbeeld veroorzaakt door verkeer, op een andere wijze reageren?

Een verhaal, dat dit illustreert en dat de Minister wel bekend zal zijn, heeft betrekking op een kleine gemeenschap, waar een nieuwe rondweg wordt aangelegd. Die weg, dicht bij de bebouwing, levert hinder op. Er is een regionale club, die zich hiertegen verzet en het bij het gemeentebestuur zo ver brengt, dat zij de beheerder van de weg ertoe dwingt om een geluidswal aan te leggen. Dat geschiedt en het werk vordert totdat een nieuwe groep van belanghebbenden optreedt. Het zijn de bewoners van een bejaardentehuis, die boos worden door het feit, dat de wal hun uitzicht vermindert. Zij hebben als gevolg van goede beglazing minder last van het lawaai. Het gemeentebestuur gaat ook met deze bezwaren mee en laat in de wand een hiaat. Vervolgens gaan de oorspronkelijke klagers in beroep tegen dit raadsbesluit bij de Kroon.

Ziedaar de complexiteit van de vraagstukken waarmee wij bezig zijn. De vraag rijst, welke marge lagere organen hebben om op hun eigen wijze deze lasten en de daartegen te nemen maatregelen te interpreteren. Waarborgt deze wetgeving bij alle goede bedoelingen een zekere marge voor de lagere organen, of binden de ter beschikking gestelde mankracht en middelen en de regels van de wet hen zo, dat van die marge nauwelijks iets overblijft?

Naar onze mening geeft het onderhavige wetsontwerp op bovenstaande

vragen een goed antwoord. Ten aanzien van de begroting van deze Minister rijzen bij ons echter enige vragen die met dit wetsontwerp samenhangen, maar die wij later zullen stellen.

Wij proeven uit dit wetsontwerp de bereidheid tot het stellen van regelen. Er worden bijzonder harde en hoge cijfers gehanteerd ten aanzien van de ruimte, waarbinnen het geluid zich moet bewegen. Dat doet de vraag rijzen, of er in de door ons bepleite marge nog enige soepelheid in de toepassing mogelijk is. Bij het vaststellen van de regels op basis van de metingen rijst voorts de vraag, in hoeverre er binnen die metingen correcties mogelijk zijn c.q. kennisname van de ontwikkeling van die gegevens mogelijk is, zodat ook degenen die bij de uitvoering zijn betrokken een mogelijkheid tot inspraak hebben.

Ik denk in dit kader bij voorbeeld aan het gesprek dat de bewindsman met het Interprovinciaal Overleg heeft gevoerd en nog zal voeren. Wellicht kan dit punt in dat kader door de bewindsman mede aan de orde worden gesteld, zodat – dat lijkt mij juist voor deze wetgeving zo belangrijk – indien er al enige marge is een zekere uniformiteit in de uitvoering van deze wet ook bij de lagere organen ontstaat om te voorkomen, dat ten gevolge van een verschillende interpretatie in verschillende delen van het land – bij voorbeeld wat betreft industrielawaai – zich bepaalde concurrentieverhoudingen zullen voordoen, die uitsluitend met de uitvoering van de wet hebben te maken.

Onze fractie zal deze wetgeving graag ondersteunen. Wij wachten het antwoord van de bewindsman af.

□

De heer **De Jong** (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Met de indiening van dit wetsontwerp wordt een groep van ingrijpende regelingen ten behoeve van de bescherming van het milieu afgesloten. Als wij dit samenstel van bepalingen vergelijken met de Wet verontreiniging oppervlaktewateren, die de eerste was, dan valt niet alleen de omvang op maar ook de weinige artikelen die tot directe uitvoering leiden. Het voor ons liggende stuk is duidelijk een raamwet.

Vele begrippen worden omschreven, vele oplossingen worden aangegeven, maar de uitvoering zal veelal vastgelegd moeten worden in een algemene maatregel van bestuur en dat op zichzelf kan een bezwaar zijn. Het parlement heeft daar weinig of geen greep op. En als wij de 186 artikelen